

ΑΙΜΑΤΗΡΑ ΕΟΡΤΗ

ΕΝ ΜΕΣΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

(ΕΚΤΑΚΤΟΥ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΟΥ ΜΑΣ)

Πέρα, 10 Νοεμβρίου 1882.

Χθές Τρίτην 9 τρέχοντος, εξερχόμενος περί τήν 6 μ. μ. ὥραν ξενοδοχείου κειμένου ἐν μιᾷ τῶν πλευρῶν τῆς μεγάλης καὶ ποικιλωτάτης ὁδοῦ τοῦ Πέραν συνήντησα φίλους ζητούντάς με. Μετὰ τὸν χαιρετισμὸν «θὰ ὑπάγωμεν», μὲ ἔρωτῶσιν, «νὰ ἴδωμεν τὴν περσικὴν τελετὴν; καὶ διατί ὄχι» ἀπεκρινάμην, «ἀφοῦ ὁ καιρὸς μας εὐνοεῖ». Καὶ ἀμέσως ἀνευ χρονοτριβῆς ἐκινήσαμεν διευθυνόμενοι πρὸς τὴν πόλιν, τὸ κυρίως ἱστορικώτατον Βυζάντιον.

«Τὸ ἐξαφνικὸν τοῦτο σχέδιον», λέγουσί τινες, «θὰ εὐχарιστήσῃ ἡμᾶς πολὺ». Καὶ δὲν εἶχον ἄδικον. Ὁ οὐρανὸς ἦν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀνέφελος, ἡ δὲ σελήνη ἐγγίζουσα εἰς τὴν πλησιφαῇ φάσιν αὐτῆς ἀφειδῶς καὶ χαριέντως ἐκάλλυνε τὰς ὑψηλὰς οἰκοδομὰς τῆς μεγαλοπόλεως, ἀμιλλωμένη ἴσως ὅπως αὐξήσῃ τὰ θέλγητρά τοῦ Σταυροδρομίου. Ἡ κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην κίνησις ἦν ζωηροτάτη. Πλείστοι καὶ πλεῖσται ἱστάμενοι πρὸ τῶν καλλιπρεπῶν καταστημάτων τῆς Μεγ. ὁδοῦ περιεργάζοντο τὰ ἐκτεθειμένα ἀντικείμενα. Ἡμεῖς δὲ ταχὺ βαδίζοντες καὶ εὐτραπέλως διαλεγόμενοι διηνύομεν τὴν Μεγάλην ὁδόν. Ἰδοὺ ἡμεῖς μετ' ὀλίγον ἐν τῷ ἀεικινήτῳ Γαλατᾷ. Τὰ διόδια πληρώσαντες διεβαίνομεν τὴν ἐπιμήκη τοῦ Καρακιοῦ Γέφυραν. Ἡ ἐπὶ ταύτης καταλαβοῦσα ἡμᾶς μαγεία ἦν τοσαύτη, ὥστε ἀνεπαισθήτως τὸ βῆμα ἐβραδύναμεν. Τοῦτο μὲν τὰ ἐπὶ τῶν πλοίων καὶ τῶν πέριξ ἐκ τῶν ἀπειραριθμῶν οἰκοδομῶν φῶτα, τοῦτο δὲ τὸ γλυκύτατον καὶ ἡρεμὸν τῆς τε Κερατείου καὶ τῆς Βοσπορείου θαλάσσης ὕψος, κατακλήσαντα ἡμᾶς ἠνάγκασαν ὅπως

στάντες μικρὸν θαυμάσωμεν ἀληθῶς τὴν τερπνοτάτην καὶ ἀπερίγραπτον θέαν. Καὶ τὴν τέρψιν σιωπῇ καὶ ῥεμβασμὸς διεδέξατο. Οὕτω δὲ θὰ ἐξέφευγεν ἡμᾶς ἐπὶ στιγμὴν τὸ πρὸς τὸ διευθυνόμεθα τέρμα, ἂν μὴ, ὅτε ὀλίγον προῦχωρήσαμεν καὶ κατὰ τὸ μέσον τῆς γεφύρας εὐρισκόμεθα, ὑπερίμνησκαν ἡμᾶς τοῦτο ὑπόκωφοι ἀλλαλαγμοὶ ὑπὸ πολλῶν μὲν στομάχων ἀφιέμενοι, ἔμμετροι δέ. Καὶ τότε «ἰδοὺ» ἐκράξαμεν ὁμοφώνως, αἰδοῦ, ἴσως τώρα ἤρξατο ἡ τελετή. Διὸ σπεύσωμεν καὶ πάλιν». Οὕτω δὲ τὴν τέρψιν καὶ τὸν ῥεμβασμὸν ἀποπέμψαντες διέβημεν τὸν Γέφυραν καὶ κατηνύθημεν πρὸς τὸ ἐν τῇ Πόλει Βαλιδὲ-Χάν. Τὸ μέρος τοῦτο ἡγνοούμεν, ἀλλὰ τοσοῦτο πλῆθος πρὸς τὴν αὐτὴν θέσιν διευθύνετο, ὥστε οὐδεμία παρέστη ἀνάγκη ὅπως ὁδηγίας ζητήσωμεν. Μετὰ μικρὰς λοξοδρομίας ἀφικόμεθα. Αἱ πλείεσαι τῶν πυλῶν τοῦ χανίου ἦσαν κεκλεισμέναι. Τοσαύτῃ δὲ ἦν ἡ τὸ Βαλιδὲ-Χάν περικυκλούσα πληθώρα, ὥστε ἡμεῖς πολὺ ἀπὸ τῆς κυρίας εἰσόδου ἀπείχομεν. Ὁ συνωστισμὸς ἦν φοβερός, φόβος δὲ οὐ μικρὸς κατεῖχεν ἕκαστον ὅπως μὴ εἰσδύων εἰς τὸν ἄμετρον ἐκείνον συρφετὸν δωρεὰν κακωθῇ. Καὶ τίς ἐθνότης ἔλειπεν ἐκεῖθεν; Ἡμεῖς ἤρξάμεθα ἀγωνιώντες, διότι ἐνομίσαμεν ὅτι ἀδύνατον ἦτο νὰ εἰσέλθωμεν. Μεγάλῃ ἦν ἡ δυσκολία. Εἰς οὐδὲν ὅμως τὸν κίνδυνον ἐλογισάμεθα, μεριμνῶντες μόνον ὅπως δυνηθῶμεν νὰ εἰσέλθωμεν εἰς Βαλιδὲ-Χάν, ἐν ᾧ ὡς ἐμάθομεν ἐτελοῦντο τὰ ἀποτρόπαια, δι' ἃ τοσαῦται χιλιάδες φιλοθεαμόνων ἡθροίσθησαν. Στρατός ἱστάμενος πρὸ τῆς μεγάλης θύρας ἐκόλυε τοὺς ποθοῦντας νὰ εἰσέλθωσι. Καὶ οἱ μὲν φίλοι ἀδύνατον νομίσαντες τὴν εἰσέλευσιν ἀπεχώρησαν, ἐγὼ δὲ ἐπιμένων ἀπεχωρίσθην. Ἐν ᾧ διανοοῦμην πῶς νὰ ἐξεύρω τρόπον, εἶδον εὐρωπαίους εἰσερχομένους. Τούτους ἀκολουθήσας εἰσῆλθον.

Ὡ τὸ θέαμα ἦν περιεργότατον, ἀλλὰ καὶ φοβερόν καὶ ἀποτρόπαιον. Τὸ Βαλιδὲ-Χάν ἱκανῶς εὐρύχωρον ὃν ἔχει

ΟΙ ΕΜΠΟΡΟΙ ΤΩΝ ΕΘΝΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

(Συνέχεια ἴδε ἀριθ. 374)

— Βεβαιωθῆτε ὅμως ὅτι αὕτῃ ἦτο ἡ μόνη αἰτία καὶ οὐ δένα ἄλλον σκοπὸν εἶχον. Ἐπιμένω καὶ σᾶς ἰκετεύω καὶ ἀπαιτῶ ὄχι μόνον νὰ μὲ συγχωρήσητε σεῖς, ἀλλὰ καὶ νὰ μὲ δικαιολογήσητε εἰς πάντα ἄλλον.

— Ἐγὼ νὰ σᾶς δικαιολογήσω! εἶπεν ἡ Αὐγούστα. Ἀλλ' ἐμὲ τίς θὰ μὲ δικαιολογήσῃ, κύριε;

— Νομίζω, κυρία, ὅτι δὲν ἔχετε ἀνάγκην δικαιολογήσεως, ἀφοῦ εἴσθε εἰς τὴν οἰκίαν σας.

— Ἀλλὰ τὴν στιγμὴν αὐτὴν θὰ ἔλθῃ ἐδῶ ἡ θαλαμηπόλος μου, κύριε. Τί θὰ εἴπω πρὸς αὐτήν, τί θὰ τῆς εἴπητε, ἀφοῦ δὲν σᾶς γνωρίζει, ἀφοῦ δὲν σᾶς γνωρίζω, ἀφοῦ δὲν μὲ γνωρίζετε;

— Ὡ μὴ ἀνησυχεῖτε, κυρία. Δὲν ὑπάρχει ἐδῶ καί ποῦ μέρους τι διὰ νὰ γείνω ἄορατος πρὸς αὐτήν;

Ἡ Αὐγούστα ἔκρινεν αὐθάδῃ τὴν τελευταίαν πρότασιν τοῦ ἀγνώστου. Τῇ ἐφάνη ὅτι ὁ θρασὺς οὗτος ἀναβάτης τῶν ἐπάλξεων καὶ νυκτερινὸς ἐπισκέπτης τῶν στεγῶν, τῇ προσέβαλλε νὰ διανεμηθῇ μετ' αὐτοῦ ἐγκλημα καὶ συνενοχὴν, καί περ ἀθὰ οὕσα. Κατελήφθη ὑπ' ὀργῆς καὶ τὸ αἷμα ἀνέβη εἰς τὴν κεφαλὴν τῆς.

— Δὲν ὑπάρχει ἄλλο μέρος ἐκτὸς τοῦ κρηνοῦ τούτου, ἔκραξε, δεικνύουσα τὸν θρηγκὸν τῆς ἐπάλξεως.

Καὶ ἡσθάνετο τῷ ὄντι κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν δύναμιν ἀρκοῦσαν ὅπως ἴδῃ τὸν ἀγνώστον πίπτοντα ἐκεῖθεν, ἡ καὶ ὅπως αὕτῃ αὕτῃ τὸν καταρρίψῃ ἐκεῖ.

Οὗτος δὲ ἐμειδίασε κρυφίως, ἀνωρθώθη, ἐξέπεμψεν ἐκ τῶν ὀμμάτων ἀστραπὴν, καὶ ἐσχημάτισε τὸ παράστημα καὶ τὴν φωνὴν τοῦ ἐπὶ τὸ τραγικώτερον.

— Ὡ, ναί, καὶ εἰς τὸν κρημὸν τοῦτον δύναμαι νὰ ῥιφθῶ, ἀνέκραξεν, ἀρκεῖ νὰ εἴπητε ὅτι μὲ συγχωρεῖτε.

Καὶ ἀπὸ τῆς ἀντιθέτου γωνίας τοῦ ἀνδρῆ, ὅπου ἴστατο, ὤρμησε μὲ σταθερὸν βῆμα, ὡς ἵνα ῥιφθῇ κατὰ τοῦ κρημοῦ.

Ἡ Αὐγούστα ἐπτοήθη, ἐξεπλάγη καὶ ἔσπευσε νὰ τὸν ἐμποδίσῃ.

— Τί κάμνεις, κύριε! ἔκραξε λαβοῦσα αὐτὸν ἀπὸ τοῦ βραχίονος· ἐτρελλάθης λοιπόν;

Ἡ χεὶρ καὶ ἡ φωνὴ τῆς ἔτρεμον. Ἠσθάνθη δὲ ὅτι μετέδωκε διὰ τῆς ἐπαφῆς τὸν τρόμον καὶ εἰς τὴν χεῖρα τοῦ ἀγνώστου. Οὗτος ἐστάθη ἐπὶ μίαν στιγμὴν παρατηρῶν αὐτὴν μὲ βαθυ

σχῆμα κυκλικόν. Τὰ περίξ κτίριά εἰσιν ἀρχαῖα, χρησιμεύουσι δὲ εἴτε ὡς κατοικίαι, εἴτε ὡς καταστήματα, ἐν οἷς πωλοῦνται Ἀσιανὰ καὶ ἰδίᾳ Περσικὰ ἐμπορεύματα. Ἡ φωταψία ἦν μεγάλη. Πάντα ταῦτα ἦσαν πλήρη πολυελαίων, ἐκοσμοῦντο δὲ διὰ σημαίων Περσικῶν, φερουσῶν τὸ ἐθνικὸν σῆμα, ἥλιον καὶ λέοντα ξιφῆρη. Τὰ καταστήματα ἐχρησίμευον ὡς θεωρεῖα. Κόσμος ἄμετρος συνωθεῖτο, στρατὸς δὲ ἐν δυσὶ γραμμαῖς κεχωρισμένος καὶ κύκλῳ τεταγμένος διετῆρει μὲν τὴν τάξιν, ἐτῆρει δὲ τὸν μεταξὺ χώρον ἐλεύθερον. Μικρὸν χωρήσας συνήντησα τοὺς τὴν τελετὴν ἄγοντας. Ἀληθῆς φόβος κατέλαβέ με τότε. Εἷρην γυνὴ ὠφθησαν ὑπὲρ τὰ ἑκατόν. Εἰσδύσας ἔστην ἐν θέσει περιωρισμένη πῶς καὶ ἀσφαλεῖ καὶ τὴν προσοχήν μου ἐπὶ τὰ τελούμενα προσήλωσα. Τέσσαρες Πέρσαι, ὧν οἱ μὲν δύο νεανίαι, οἱ δ' ἄλλοι ἄνδρες, γυμνοὶ μέχρι τῆς ὀσφύος, τὸ δ' ἄλλο σῶμα διὰ μελάνων περιζωμάτων περιβεβλημένοι, προηγούντο τύπτοντες τὴν ῥάχιν αὐτῶν διὰ συμπλέγματος μικρῶν, ἀλλὰ πολλῶν ὁμοῦ σιδηρῶν κρίκων κατὰ ῥυθμόν, ὃν ἐκάνονίζον πρὸς ψαλμούς μονοτόνους, οὓς κοινῇ ἡ πολυἀριθμὸς συνοδεία συνέψαλλεν. Ὁ βηματισμὸς ἦν καθόλου βραδύς, καὶ στάσεις δὲ ἐν τῷ μεταξὺ ἐγίνοντο συχναί. Τοὺς εἰρημένους Πέρσας περιεκύκλουν ἄλλοι τύπτοντες καὶ οὗτοι ῥυθμικῶς τὰ γυνὰ στήθη αὐτῶν διὰ τῶν παλαμῶν. Ὑπηρεταὶ δ' ἐπὶ τὴν τοὺς μανιώδεις ἐκείνους δι' ὕγρου, οὐ τὴν οὐσίαν δὲν κατῴρωσα νὰ νοήσω. Εἵπετο ὁμάς οὐλεμάδων Περσῶν μετὰ τιαρῶν πρασίνων ἐπὶ τῶν κεφαλῶν καὶ μακρῶν κομβολογίων ἐπὶ τῶν χειρῶν, οἵτινες ψάλλοντες ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ δυνάμεως ἀφίσσαν φωνὰς προδιδούσας πένθος βαρὺ καὶ λίαν φανατικόν. Τοῦ νευρικοῦ ἀνθρώπου αἱ τρίχες θὰ ἀνωρθοῦντο βεβαίως ἐπὶ τοῖς ἀκουσμασίν ἐκείνοις. Ἀλλ' ἐγὼ διετέλουν ἀπαθὴς πᾶσαν αἴσθησιν κατὰ ἀνάγκην καταπνίγων διὰ τὸν φόβον τῶν περιστοιχιζόντων.

Ἐκατέρωθεν ἐν γραμμῇ ἐβάδιζον ἱκανοὶ Πέρσαι κρατοῦντες λαμπάδας ἀνημμένας ἐντὸς ὑελίνων περιβλημάτων. Κατόπιν παρήλασαν πρὸ ἡμῶν δύο ἵπποι καθοδηγούμενοι καὶ ἄλλοι μὲν ἐνδεδυμένοι ὑφάσματα, ἄνω δὲ πάντων φέροντες λευκὸν πανίον μεμολυσμένον δι' αἵματος. Ἐπὶ τῆς ῥάχews τοῦ πρώτου ἵππου ἵστατο περιστρεφόμενος κατάλευκος δεδεμένη ἐκ τῶν ποδῶν, ἐστηρίζετο παρ' αὐτὴν καὶ ξίφος ὀρθιον. Ἡ ἐπὶ τοῖς συμβαίνουσι περιεργία μου ἦν μεγάλη. Ἀλλ' αὕτη ὑπερμέτρως ἡῤῥησε καὶ εἰς ἀληθῆ φόβον μετετρέπη, ὅτε πρὸ ἡμῶν ἤρξατο παρελαύνουσα ἡ τὴν οὐσίαν τῆς τελετῆς ἀποτελοῦσα συνοδεία. Προηγούμενων πυρσῶν ἐπὶ κονταρίων μακρῶν καθέτως βασταζομένων ἠκολούθουν Πέρσαι ὑπὲρ τοὺς ἑκατόν εἰς δύο διηρημένοι στίχους, βραδέως καὶ ῥυθμικῶς καὶ λοξῶς καὶ ἀντιμετώπως χωροῦντες. Ἐκάτερος τῶν στίχων ἀπῆρτιζεν ἄλυσον στερεαν, διότι ὁ ἐπόμενος Πέρσης συνέιχετο τῷ ἡγουμένῳ κρατούμενος μὲν διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς ἀπὸ τῆς ζώνης αὐτοῦ, φέρων δ' ἐπὶ τῆς ἄλλης καθέτως μάχαιραν δίστομον καὶ μακράν μέχρι ἡμίσεως μέτρου. Ἐκαστος ἦν περιβεβλημένος λευκὸν ἐκ πανίου ἐπενδύτην, τὸ δὲ βλέμμα εἶχεν ἐξωργισμένον, αἷματος δὲ θρόμβοι ἀδιαλείπτως ἔρρεον κατὰ τὸ πρόσωπον ἀπὸ τοῦ μετώπου καὶ τοῦ βλέμματος ἐκρέοντες. Τὸ θέαμα ἦν φορικτόν. Μὴ δυνάμενος ν' ἀντιστῶ ἀπέστρεψα ἐπὶ στιγμὴν τὸ πρόσωπόν μου καὶ ἔτριψα τοὺς ὀφθαλμούς νομίσας ὅτι ἐνυπνιαζόμην. Ἀλλ' ὄχι ἦσαν γεγονότα! Πάντες συνέψαλλον, εἰκάζετο δ' ὅτι ὁ μὲν εἰς στίχος ἡρώτα, ὁ δ' ἀντιμετώπως χωρῶν ἀπεκρίνετο. Ἐνεκα δὲ βαθείας, φαίνεται, θλίψεως ἐπὶ τοῖς διὰ τῶν ὠδῶν ἐξιστορουμένοις ἐχάρασσεν ἕκαστος μαχαιροφόρος ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὸ ἑαυτοῦ μέτωπον ἢ κατασύρων τὴν μάχαιραν ἐπ' αὐτοῦ ἢ καὶ πλήτων αὐτὸ ἐλαφρῶς. Ἀλλ' ὅπως μὴ, πληθυνούσης τῆς θλίψεως, τῆς μανίας καὶ τοῦ φανατισμοῦ, πολλαὶ συμβαίνω-

καὶ θαυμαστικὸν βλέμμα. Ἐνδεδυμένη λευκά, ὡς ἦτο, καὶ ὠχραινομένη ὑπὸ τὸ φῶς τῆς σελήνης, εἶχε τι τὸ χαριέντως φανταστικόν.

Τὰ βλέμματα τῶν συνηντήθησαν καὶ ἐταπεινώσαν αὐτὴ τοὺς ὀφθαλμούς.

Ἀφῆκε τὸν βραχίονά του.

— Μείνατε ἐδῶ, κύριε, εἶπε, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ θὰ καταβῶ διὰ νὰ προλάβω τὴν ὑπηρετρίαν μου.

— Ἀλλὰ δὲν μοὶ εἶπατε ὅτι μὲ συγχωρεῖτε, κυρία.

— Σὰς συγχωρῶ. Μείνατε.

Καὶ ἔγεινεν ἄφαντος διὰ τῆς ὑψηλῆς κλίμακος. Ἐσκέπτετο δὲ ἐπὶ μακρὸν περὶ τοῦ παραδόξου τούτου νυκτερινοῦ συμβάντος. Ἀλλ' ἐν τῷ μέσῳ τῆς εἰς τὸν κοιτῶνά της ἀγούσης ὁδοῦ συνήντησε τὴν Σεντίαν, ἥτις ἠπόρησε διατὶ ἡ κυρία της ἀπεφάσισε νὰ κατέλθῃ ἐκ τοῦ πύργου, προτοῦ νὰ τῆς φέρῃ τὸ ἐπανωφόρι της. Ἡ Αὐγούστα τῆς ἀπηγόρευσε νὰ συζητήσῃ περὶ τούτου καὶ τὴν ἐπεμψε νὰ κοιμηθῇ.

Ὁ Μάρκος Σανούτος (διότι αὐτὸς ἦτο) κατὰ πάντα εἶχεν ἀληθεύσει· ἐψεύδετο μόνον εἰς τὸ ὅτι τυχαίως ἀνέβη εἰς τὸ ὑπαιθρον τοῦτο δῶμα, ὅπως ἀναπνεύσῃ. Τὸ ἀληθές ἦτο ὅτι ὁ Σανούτος κατακλιθεὶς καὶ μὴ δυνήθεις νὰ κλείσῃ ὄμμα μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ἡ Αὐγούστα μετὰ τῆς θεραπαινίδος ἀνέβαινον εἰς τὸν πύργον, εὗρίσκετο ἐν κοιτῶνι, οὗ τὰ παράθυρα ἔβλεπον πρὸς τὸν διάδρομον, δι' οὗ διήλθον αὐταί. Εἶδε διὰ τῶν ὤκλων ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ φανοῦ, ὃν ἐκράτει ἡ Σεντί-

να, τὰς δύο γυναῖκας διερχομένας, ἐξεπλάγη ἐκ τῆς ὀπτασίας τοῦ κάλλους τῆς Αὐγούστης, καὶ ἐφαντάσθη νὰ ἀκολουθήσῃ κατόπιν αὐτῶν ἐκ πολυπραγμοσύνης καὶ εὐεξηγήτου γοήτρου. Ἠγέρθη καὶ στιγμιαίως ἐνδυσθεὶς ἐξῆλθε πατῶν μὲ τὰς ἄκρας τῶν ποδῶν, καὶ ὀδηγούμενος ὑπὸ τῆς ἀντιλήψεως τοῦ φανοῦ τὰς ἠκολούθησεν. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον εἶχον στραφῇ διὰ τινος κλίμακος πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ ὁ τολμηρὸς εὗρεθῃ ἐν τῷ σκότει.

Περιέμενε λοιπὸν ἐλπίζων νὰ ἴδῃ πάλιν φῶς ἐκ τινος νέας στροφῆς τῶν δύο νυκτοβατῶν, ἀλλ' εἰς μάτην. Τότε εὗρεθῃ ἐν ἀμνηγνίᾳ καὶ προσεπάθει νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸν κοιτῶνά του βαδίζων ψηλαφίνδᾳ. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον τὸ φῶς τοῦ φανοῦ ἐφάνη πόρρωθεν ἀντανεκλόμενον πάλιν ὀπισθέν του, καὶ ἤκουσε βήματα πλησιάζοντα. Ἐκρύβη κολληθεὶς εἰς τινα γωνίαν καὶ εἶδε τὴν Σεντίαν διερχομένην ἐμπροσθέν του, ἀλλ' αὕτη δὲν τὸν παρετήρησεν. Ἠκολούθησε δὲ τὴν ὁδὸν τῆς πρὸς τοὺς θαλάμους τῆς δεσποίνης αὐτῆς. Ὁ δὲ Σανούτος ἐπανῆλθε πάλιν εἰς τὴν προτέραν διεύθυνσιν, καὶ ἐπειδὴ ὁ διάδρομος, ὃν διήρχετο ἡ Σεντία βραδέως βαδίζουσα, ἦτο εὐθύς (ἂν μάλιστα προσεῖχε τὸν νοῦν ὁ Σανούτος ἡδύνατο ν' ἀκούσῃ τὸν ἐξῆς μονόλογον μασσώμενον ἐν μέσῳ τῶν ὁδόντων της :

— Τὸ ἐπανωφόρι σου! ἄμνη δέ . . . περίμενε μισὴν ὥραν νὰ πλευριτώσῃς) ἦτο, λέγων, εὐθύς καὶ λίαν μακρὸς, ἐτάχυνεν οὗτος τὸ βῆμα καὶ ἡδυνήθη, ὀδηγούμενος ἐκ τῆς ἀπω-

σιν αὐτοκτονίαι, παρηκολούθει ἐνὶ ἐκάστῳ ὀπισθεν αὐτοῦ ἱστάμενος ἄλλος Πέρσης ῥόπαλον ἐν τῇ χειρὶ κρατῶν, δι' οὗ τὸν πληττόμενον ἢ χαρασσόμενον ἐπιτηρῶν ἀπεμάκρυνεν ἀπὸ τοῦ μετώπου τὸ ξίφος. Ἀλλὰ καὶ μεθ' ὅλας τὰς προφυλάξεις πολλοὶ ἐκ τοῦ πολλοῦ καταρρέοντος αἵματος λειπόθυμοι ἐπιπτον, παραλαμβάνομενοι δὲ ὑπ' ἄλλων μετὰ μεγίστης εὐλαθείας ὠδηγοῦντο εἰς περιθαψιν. Ἐν προηγουμένοις ἔτεσιν ἀπέθνησκον δύο ἢ τρεῖς, φέτος ὁμῶς δὲν κατώρθωσα νὰ μάθω ἂν τις τῶν μανιωδῶν ἐκείνων ἀντήλλαξε τὸν καθ' ἡμᾶς βίον διὰ τοῦ παραδείσου, εἰς ὃν κατὰ τὰς θρησκευτικὰς διαπιστώσεις αὐτῶν ἀφελύκτως ἀπέρχονται οἱ ἐν ταύτῃ τῇ τελετῇ θνήσκοντες! Τὸν μεταξὺ τῶν στίχων χώρον κατεῖχον τὸ μὲν οὐλεμάδης ὑπεκκαίοντες τὴν θλίψιν καὶ τὰς κοινὰς ὠδὰς ὠδηγοῦντες, τὸ δὲ ἄλλοι Πέρσαι ἔργον ἔχοντες τὴν κάθαρσιν τοῦ καταρρέοντος αἵματος, ἐξ οὗ ἐρυθρὰ ἦσαν ὅτε ἐπειδύτες καὶ τὸ πρόσωπον. Θέαμα τῶν ἀποτροπαιοτάτων! Οὐτε ὀφθαλμοί, οὐτε στόματα διεκρίνοντο. — Πάντες οἱ περιεστώμενοι ἄποροι ἐπὶ τὰ γιγνόμενα ἠτένιζον, ἰδίᾳ δὲ περιέργως παρηκολούθουν αὐτοῖς οἱ πολυάριθμοι εὐρωπαῖοι, μεταξὺ τῶν ὁποίων διεκρίνοντο καὶ ἐπίσημα πρόσωπα. Ἡ συνοδεία ἐξεληθοῦσα τοῦ Βασιδῆ-Χὰν διέσχισε τὴν πλατείαν ὁδὸν, τὴν εἰς τὴν Μεγάλῃν ἀγορὰν ἀγούσαν (Τσιαρσί), τὰ αὐτὰ καθ' ὁδὸν τελοῦσα, διαλυθεῖσα δὲ ἅμα πρὸ τῆς θύρας τῆς Μεγάλῃς ἀγορᾶς ἀφικομένη. Καθ' ἣ οἱ εἰδότες, ἔλεγον, οἱ τετραυματισμένοι καὶ δαιμονιῶντες ἐκείνοι ἀπῆλθον ἅμα διαλυθέντες εἰς τοὺς λουτρῶνας ὅπως λουσθῶσι καὶ τῆς ἀναγκαίας τύχῃ περιθάψῃ. «Ὅτε ἡ διάλυσις προσήγγιζε, διεκρίνετο ὅτι ὁ μὲν εἰς στίχος ἐκραύγαζεν «Χασάν», ὁ δ' ἄλλος «Χουσεῖν», οὗς φαίνεται ἐπεκαλοῦντο διὰ τῶν κοπετῶν καὶ τῶν κακώσεων. Οὕτως ἔληξεν ἡ Περσικὴ αἱματόεσσα ἐορτὴ, διαρκέσασα ὥρας 3 ἀπὸ τῆς 5 μέχρι τῆς 8 μ. μ.

τάτης ἀντανεκλάσεως τοῦ φεύγοντος φωτός καὶ ὑπὸ τινος ἀκτίνας τῆς σελήνης καταβιβαζομένης διὰ τῶν φεγγιτῶν, νὰ εὕρῃ τὴν πρὸς τὰ δεξιὰ κλίμακα, δι' ἧς ἀνέβη εἰς τὸν πύργον. Τὰ λοιπὰ εἶναι ἡμῖν γνωστά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

ΜΟΝΑΧΗ

Τῇ ἐπιούσῃ ὁ Μούχρας, χωρὶς μηδὲν νὰ ὑποπτεύσῃ ἐκ τῆς νυκτερινῆς σκηνῆς, ἐπαρουσίασε τὸν ξένον εἰς τὴν σύζυγόν του.

Ὁ Μάρκος Σανοῦτος, πλήρης φιλοφρονημάτων καὶ ὑποκλίσεων, προσηνέχθη ὡς τέλειος ἱππότης καὶ ἐξέφρασε πρὸς τὴν κυρίαν πανηγυρικῶς τὰς προσήσεις του. Ἡ Αὐγούστα ἀπήντησε μετρίως καὶ σοβαρῶς. Νέφος δέ τι εἶχεν ἐπὶ τῆς μορφῆς της. «Ἰσως ἡνυσύχει περὶ τῆς πληγῆς, ἣν ὁ σύζυγός της εἶχε λάβει εἰς τὴν χεῖρα· ἀλλ' αὕτη ἄλλως δὲν ἦτο σπουδαία, καὶ ἡδύνατο διὰ τοῦ ξαντοῦ νὰ θεραπευθῇ.

Μετὰ τὸ πρόγευμα ὁ σύζυγος παρεκάλεσε τὸν ξένον νὰ διηγηθῇ τὰ τῆς μάχης τῆς προπαρελθούσης νυκτός· ἀλλ' ἐκείνη ἠκούσθη μὲν, ἀλλ' ἐδείχθη φειδωλὴ μειδιαμάτων πρὸς τὸν ἀφηγητὴν. Παρετῆρει μόνον ἐκ διαλειμμάτων περιπαθῶς τὸν σύζυγόν της, ἀναλογιζομένη τοὺς κινδύνους, οὗς ὑπέμεινεν.

«Ὅτε ἔμειναν μόνοι, τῷ εἶπε :

«Ὡς ἐπληροφορήθην παρ' ἀνδρὸς εἰδότος καλῶς τὰ περσικά ἔθιμα, ἢ σκιαγραφηθεῖσα τελετὴ καλεῖται «Ματέν», ὅπερ σημαίνει πένθος, καὶ τελεῖται πρὸς ἀνάμνησιν τῶν δύο υἱῶν τοῦ Ἀλῆ, (τετάρτου Χαλίφου), τοῦ Χασάν καὶ Χουσεῖν, φανευθέντων ὑπὸ τοῦ Γεζίτ, υἱοῦ τοῦ Μωαβιέ, ὅστις γραμματεὺς γενόμενος τοῦ προφήτου Μωάμεθ, ἐσφτερίσθη τὴν χαλιφεῖαν μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ.

Ἐν τῇ εὐρείᾳ λοιπὸν καὶ ποικίλῃ Κ) πόλει βλέπει τις καὶ πλεῖστα ἄλλα πολλοῦ λόγου ἄξια, βλέπει δὲ καὶ ἀλλόκοτον σπαραξικάρδιον περσικὴν ἐορτὴν καὶ θαυμάζει, ἀλλὰ καὶ γελᾷ μετὰ ταῦτα ἐπὶ τῷ μωρῷ καὶ ἀγροῖ φανατισμῷ, ἐν ᾧ κυλινδοῦνται καὶ χάνονται οἱ ἀπόγονοι τοῦ τὸν Ἑλλήσποντον μαστιγώσαντος Πέρσου βασιλέως καὶ τῶν κατὰ τὸν ἡμέτερον πολλὰς καὶ πολλαχοῦ ἀδέξιον στῆθος ἀντιταξάντων.

Περίεργος.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Λοιπὸν ἡμεῖς εἴμεθα ὑπὲρ τοῦ διορισμοῦ τοῦ κ. Σκουλούδη ὡς πρεσβευτοῦ ἐν Μαδρίτῃ. Οὐδὲν ἄλλο ὡς ἐπιχείρημα ἐναντίον ἠκούσαμεν, εἰμὴ τὸν πλοῦτον αὐτοῦ. Ἀλλ' ἂν ὑποστηρίξωμεν τὸν συλλογισμόν ὅτι ὁ πλοῦτος εἶναι πηγὴ πάσης κακίας, τότε πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν καὶ τὸν ἀντίθετον, ὅτι ἡ φτώχεια εἶναι μεταλλεῖον πάσης ἀρετῆς.

Ὁ πλοῦτος τοῦ κ. Σκουλούδη εἶναι προϊόν τῆς εὐφυΐας του. Ἡ δὲ Τράπεζα Κωνσταντινουπόλεως, ὅπου κυρίως κατήρτισε τὴν περιουσίαν του, ἦτο σχετικῶς ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ μακαρίτου Βλαστοῦ ἐν τῶν ἐντιμωτέρων πιστωτικῶν καταστημάτων.

— Διὰ τὴν δὲν μοι διηγεῖσθαι σὺ τὴν μάχην, ἀλλ' ἀνέθεσες εἰς τὸν ξένον νὰ μοι τὴν διηγηθῇ;

— Διότι ἦτο καὶ ὁ ξένος παρὼν σιμὰ εἰς τοὺς δύο μας φίλη μου.

— Δὲν μοι κάμνει καλὴν ἐντύπωσιν αὐτός, εἶπεν ἐκείνη.

— Ἀλλ' ὅμως, φίλη μου, αὐτὸς ἐφάνη ὡφέλιμος εἰς ἐμέ, καθὼς καὶ ὁ Μαῦρος ὁ προστατεύμενός του. Ἄν δὲν ἦσαν αὐτοὶ, δὲν ἠθέλομεν κερδήσει τὴν μάχην. Καὶ ἴσως δὲν θὰ ἐπανηρχοῦμεν.

— Διὰ τοῦτο σὲ λέγω καὶ ἐγώ, εἶπεν ἐκείνη μετὰ θυμοῦ καὶ δακρύων, ὅτι δὲν θέλω ἄλλοτε νὰ ὑπάγῃς πρὸς καταδίωξιν τῶν πειρατῶν. Δὲν παραδέχομαι ἐγὼ νὰ ὀφείλω τὴν ζωὴν σου εἰς ἄνθρωπον, ἀλλ' εἰς τὸν Θεόν εἰς ὃν ὀφείλομεν τὰ πάντα. Δὲν ἔμεινεν εἰς σέ, ἐπὶ τέλους, αὐτὸ τὸ ἔργον, ἢ καταδίωξις τῶν πειρατῶν. Ἄς τοὺς καταδιώξῃ ἡ ἐξουσία.

— Ἀλλὰ δὲν ἔχομεν ἐξουσίαν, φιλάττη μου. Εἰς τὸν καιρὸν αὐτὸν δὲν δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὀριστικῶς ἂν ἀνήκωμεν εἰς τὸ κράτος τῶν ῥωμαίων, εἰς τὴν αὐθεντίαν τῶν φράγκων ἢ εἰς τὴν πολιτείαν τῶν βενετῶν.

— Εἰς τίνα ἀνήκωμεν λοιπόν;

— Εἰς οὐδένα. Καὶ χρεωστούμεν νὰ ὑπερασπίσωμεν μόνοι τὴν τιμὴν, τὴν ζωὴν καὶ τὴν περιουσίαν μας.

Μεθ' ὅλας τὰς ἐξηγήσεις ταύτας ἡ Αὐγούστα ἔμεινε σύννονος καὶ σκυθρωπὴ μέχρι τῆς ἐσπέρας· ἀπεποιήθη δὲ νὰ συνοδεύσῃ τὸν σύζυγόν της καὶ τὸν ξένον εἰς τινὰ ἀγροτικὴν